

Pastoraal thema

LOURDES 2018

“Doe alles wat Hij u zeggen zal.”

(Evangelie van Johannes, hoofdstuk 2)



In Lourdes

Het gebeuren van Lourdes is 160 jaar jong, maar zoals het Evangelie nog altijd actueel. Het Evangelie is geen 2.000 jaar oud maar ligt voor ons, en we zijn er nog naar op weg. Wij moeten onze harten er voor openen om tijdgenoten van het Evangelie te worden: God komt naar ons, het Rijk van God is onder ons.

2018 kan de gelegenheid zijn voor een terugkeer naar de bronnen, naar Maria en Bernadette: twee kleine vrouwen van wie de stille ontmoeting een echo is van het eeuwige woord van liefde, dat door de herrie van onze bewogen levens en van onze angsten niet langer wordt gehoord. Het zal ons goed doen de eerste getuige van Lourdes te herontdekken, die het gelaat van Maria en brandende paaskaars is in het licht van de heilige Geest. Na de Maria van het Magnificat in 2017 vinden we dus dit jaar de kleine Bernadette terug. “Hebben jullie dat kind gezien?” vroeg Mgr. Laurence aan zijn raadsliden tijdens het onderzoek naar de authenticiteit van het gebeuren van Lourdes. Bernadette zien en horen, het licht verwelkomen dat stroomt uit het donkere gat van de de rots, de stilte begroeten die in staat stelt het Woord te horen.

Met Bernadette zullen wij luisteren naar de Maagd van de Stilte, die voor ons het unieke Woord draagt van een God die Liefde is, Schepper en Verlosser. De “boodschap” van Lourdes is geen andere dan het goede nieuws dat aan de armen wordt verkondigd, et dat aan hen wordt toevertrouwd.

In de Kerk

2018 is een bijzonder jaar voor Lourdes, maar is het ook voor de Kerk. In oktober wordt een bisschoppensynode gehouden, over de jongeren, het geloof en de onderscheiding van de roepingen. Met de jongeren zijn we ook op weg naar de Wereldjongerendagen van 2019 in Panama. Paus Franciscus heeft voor deze WJD een mariale route voorgesteld:

- 2017, ons geheugen opfrissen, om in geloof de ontvangen genaden van de Heer te aanvaarden. *De Heer heeft grote dingen aan mij gedaan.*
- 2018, een beeld van moed zijn, door zich nu te engageren in dienst van de liefde. *Wees niet bevreesd, u hebt genade bij God gevonden.*
- 2019, vertrouwen stellen door hoopvol naar de toekomst te kijken. *Zie de Dienstmaagd van de Heer. Mij geschiede naar uw Woord.*

De Kerk richt met Maria onze aandacht en ons gebed naar de wereld van de jongeren. In Lourdes dringt Maria, “even jong en even klein als ikzelf” zei Bernadette, zich niet van boven aan ons op. Zij verschijnt in de holte van de de aarde. Zij wordt de catechete van Bernadette, want het is daarvoor dat Bernadette in januari 1858 uit Bartrès is teruggekeerd. De methode die zij daarvoor gebruikt is geen andere dan deze die paus Franciscus voorstelt om het Evangelie naar de periferie van onze huidige wereld te brengen.

- Eerst **begeleiden**, samen op weg gaan. “*Luister naar wat uw hart zegt*”, stelde de Heilige Vader in juli 2016 voor aan de jongeren in Krakau. “*Wat zoekt u*” vraagt Jezus aan de twee leerlingen die Hem volgen aan de over van de Jordaan. “*Wilt u zo goed zijn voor mij om naar hier te komen?*” Het is de weg van toenadering die zich voor Bernadette opent, de belofte van een vriendschap, die verder gaat dan de oppervlakkige tevredenheid van deze wereld. Aanvaard eerst uw armoede... “*Zij hebben geen wijn meer*”, zegt Maria bij de bruiloft van Kana. Aanvaard uw armoede, maar verzaak niet aan uw verlangen. Maria richt zich tot Jezus. Treed ook binnen in deze innerlijke grot waar iemand u verwacht. Uw armoede en uw gebrek kunnen ook, zoals de grot van Massabielle, een ontmoetingsplaats zijn. **Luister!**

Maria toont zich in Kana heel attent voor de noden van de mensen; zij luistert naar het plan van God die langs Jezus de onterfde mensheid tegemoet komt. Maria weet dat deze wereld, zonder God, noch bron noch zin heeft. Zij weet dat deze wereld de vrucht is van een liefde en dat hij bestaat om er van te leven. Maria weet dat deze wereld langs de mens moet leven van het Verbond met zijn Schepper; Maria luistert en maakt zich beschikbaar. Zij heeft kunnen zeggen: “Mij geschiede naar uw woord”, en tot de dienaren bij de bruiloft van Kana zal zij kunnen zeggen: “Doe maar wat Hij u zeggen zal...”¹

- Vervolgens, **zich engageren** met alles wat we hebben en alles wat we zijn, zonder schrik te hebben van het belachelijke. Maria zegt tot de dienaren van de bruiloft: “*Doe maar wat Hij u zeggen zal*” en Jezus vraagt: “*Doe die kruiken vol water.*” Maria geeft ons de moed te gehoorzamen aan de stem die klinkt in ons binnenste; Maria laat ons dat woord begrijpen als een woord van Eeuwig Leven. *Naar wie zouden we anders gaan?* En zo schrikt Bernadette niet terug van de modder en graaft zij tot er een bron “voor de zondaars” ontspringt. Zo opent er zich een weg van genade... **Aanvaard dienaar te zijn.**

Jezus kan de verwachting van Maria beantwoorden, omdat zij zich heeft laten leiden op zijn weg van vertrouwen. Zij is de eerste leerlinge van Jezus. Zoals de Zoon vertrouwen schenkt aan de Vader, van wie Hij alles ontvangt, zo treedt Maria helemaal binnen in het engagement van Jezus, Hij die gekomen is om de wil van de Vader te doen; Hij maakte zich tot de dienaar van zijn broeders. “Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat gij zoudt doen zoals Ik u gedaan heb” (Joh 13, 15).²

- En **deel** wat je hebt ontvangen: het is het enige middel om het te bewaren. “*Schep er nu wat uit en breng dat naar de tafelmanier.*” *Laat de genodigden proeven van de wijn en de*

1 In zijn encycliek *De Moeder van de Verlosser*, wijdt paus Johannes Paulus II heel het derde deel aan de moederlijke bemiddeling van Maria tussen God en de mensen. Maria voegt niets toe aan het werk van Jezus, maar zij verwelkomt Hem in geloof, en laat Hem toe naar ons toe te komen. Door haar gebed, haar voorspraak, maakt zij ons beschikbaar voor de gave van God. Zie hiervoor bijlage 1.

2 Bernadette, en wij vandaag in het spoor en naar het voorbeeld van Maria, hebben een rol als bemiddelaar tussen het verlangen van God en de noden van de mensheid, onze broeders en zusters. God kan ons zijn liefde niet opleggen, Hij heeft nederige ontvangers nodig, die zijn genade aanvaarden en zich met heel hun leven engageren om deze door te geven. Zie bijlage 2.

vreugde van de bruiloft. Zo worden zij opgenomen in het licht van het Verbond, in het licht van het Leven. De bruiloft is het symbool, de echte uitdrukking van de eenheid van God met zijn volk, gerealiseerd in Christus, waarlijk mens en Zoon van God. Maria doet ons binnentreden in de aanvaarding en de lof voor de schepping, die de liefde van zijn God begroet. "Geloofd zij u, mijn Heer! ... U biedt me de wijn van de bruiloft aan, u opent mijn hart voor de vreugde!" .

Maria maakt ten slotte haar naam bekend op 25 maart bij de Grot: *"Ik ben de Onbevleete Ontvangenis."* Ik ben het schepsel dat geen weerstand biedt aan Gods wil, ik laat zijn Woord in mij doordringen en in mij vlees worden: *"Zie de dienstmaagd van de Heer, mij geschiede naar uw Woord."* Bernadette wordt op haar beurt draagster van een woord, draagster van het licht. Zij wordt naar de priesters gezonden opdat er een kapel wordt gebouwd, een plek waar het brood van het Woord, het Brood van het Leven wordt geofferd. Ook u bent uitgenodigd om te antwoorden: **"Hier ben ik, zend mij!"**

De Paus richt zich tot de jongeren met het oog op de komende synode: De woorden komen mij voor de geest die God tot Abram richtte: *"Trek weg uit uw land, uw stam en uw familie, naar het land dat Ik u aan zal wijzen"* (Gen 12, 1). Die woorden richten zich vandaag ook tot u: het zijn de woorden van een Vader die u uitnodigt *"naar buiten te treden"* om u te richten naar een onbekende toekomst, maar draagster van sommige realisaties waarheen Hij u zal begeleiden. Ik nodig u uit te luisteren naar de stem van God, die in uw harten weerklinkt langs de adem van de heilige Geest...

Bij de opening van de Wereldjongerendagen in Krakau heb ik u verscheidene keren gevraagd: *"Kan men de dingen veranderen"*. Samen hebt u luid geroepen: *"Ja!"* Die kreet wordt geboren in uw jeugdig hart, dat geen onrecht verdraagt en niet wil plooiën naar een wegwerpcultuur of toegeven aan een geglobaliseerde onverschilligheid. Luister naar deze kreet die opstijgt uit uw diepste zelf! Zelfs als u, zoals de profeet Jeremia, het gebrek aan ervaring door uw jeugdigheid ervaart, moedigt God u aan te gaan waarheen Hij u zendt: *"Wees niet bang [...] want Ik ben bij u om u te redden"* (Jer 1, 8).

Een betere wereld wordt ook opgebouwd dank zij u, dank zij uw verlangen naar verandering en uw edelmoedigheid. Heb geen angst om te luisteren naar de Geest die u stoutmoedige keuzes suggereert. Stel niet uit wanneer uw geweten u vraagt de Heer te durven volgen. De Kerk zelf wenst te luisteren naar uw stem, naar uw gevoelens, naar uw geloof, zelfs naar uw twijfels en kritiek. Laat u horen, laat uw kreet horen in de geloofsgemeenschappen en bij uw herders...

Ik vertrouw u toe aan Maria van Nazaret, als een jongere tot wie God zijn liefdevolle blik richt, opdat zij u bij de hand neemt en u leidt naar de volle en edelmoedige "Hier ben ik"...

De Paus richt zich tot elk van ons, zoals tot de jongeren en de kinderen. Hij richt zich tot de catecheten, de aalmoezeniers en de leerkrachten. Hij richt zich tot allen die de Blijde Boodschap doorgeven, niet als een serie van woorden in de wind, maar als het mensgeworden Woord. Ongetwijfeld zijn ook de journalisten een bijzondere betrokken partij, vooral deze in de media die de jongeren bereiken: kunnen zij er het nodige voedsel in vinden voor de weg van het leven?³

3 De Kerk leert van Maria haar eigen rol, de diepe zin van haar bestaan. Zij is niet alleen een humanitaire organisatie van mensen die zeggen tot Jezus te behoren en zijn werk willen voortzetten. Zij is een familie met een moeder. De Kerk laat zich geboren worden tot het leven van Jezus, de oudere broer, de enige Middelaar tussen God en de mensen. Wij verkondigen geen boodschap of

Zijn wij niet allen, met Maria en Bernadette, allereerst geroepen tot de stilte van het luisteren? Dan zullen de jongste, de armste, de meest broze mensen, de Bernadettes van vandaag aan ons misschien verschijnen als de bevoorrechten, die het essentiële kunnen delen, onzichtbaar voor onze ogen, en slechts met het hart duidelijk te zien...

Op weg met onze broeders en zusters

*Hoe ervaar ik de dringende oproep van de Paus om te bewegen, om naar **buiten te treden**? Hij geeft de oproep door die God tot Abraham richtte, de oproep van God tot zijn volk om de slavernij van Egypte achter zich te laten en zich op weg te begeven naar het beloofde land... Het is ook dezelfde oproep van Maria tot Bernadette: "Wilt u zo goed zijn voor mij om te komen?" Welke is de belofte van God voor mij? Voor welke andere wereld roept Hij mij?*

*Er moeten kruiken worden gevuld, er zijn lagen modder om in te graven, stenen harten om te bekeren tot harten van vlees en bloed... Welke **keuzes** worden mij voorgesteld? Welke weg moet er gebaad worden, voor mij, voor mijn omgeving, voor mijn Kerk, voor de wereld waarin ik leef?*

Welk woord moet ik doorgeven, welke opdracht wordt mij toevertrouwd, voor "de priesters", de verantwoordelijken, voor hen die vandaag de taak hebben hun medechristenen en hun medemensen te leiden? Hoe mijn deel op te nemen in de verkondiging van het Evangelie en in de bouw van de "kapel", van de Kerk? Hoe mijn plaats innemen tussen de armen, de kleinen, de lijdenden, de Bernadettes van deze tijd, aan wie de Blijde Boodschap van Jezus is toevertrouwd?



een leer, wij zijn aangestoken door een leven dat Maria ons in de kracht en de nederigheid van de Geest doorgeeft. Zie bijlage 3.

Bijlage 1. Johannes Paulus II, encycliek over *De Moeder van de Verlosser*, 25 maart 1987

20... (Maria) was “zij die heeft geloofd”. Maar naarmate de messiaanse zending van haar Zoon duidelijk werd voor haar ogen en in haar geest, *stelde zij zichzelf als Moeder* steeds meer open voor de “nieuwheid” van haar moederschap die haar “deel” zou zijn aan de zijde van de Zoon. Had zij niet van het begin af verklaard: “Zie de dienstmaagd van de Heer; mij geschiede naar uw woord” (Luc 1, 38)? Door het geloof bleef Maria luisteren en nadenken over dat woord, waarin op een wijze “die alle kennis te boven gaat” (Ef 3, 19) de zelfopenbaring van de levende God zich steeds doorzichtiger maakte. Moeder Maria werd zo *in zekere zin de eerste “leerlinge” van haar Zoon*, de eerste tot wie Hij scheen te zeggen: “Volg Mij”, nog voor Hij deze oproep richtte tot de apostelen of tot wie anders ook (zie Joh 1, 43).

21. Bijzonder welsprekend is vanuit dit gezichtspunt de tekst van *het Evangelie van Johannes* die ons Maria toont op de bruiloft van Kana. Maria verschijnt er als de Moeder van Jezus aan het begin van zijn openbaar leven: “Er was een bruiloft te Kana in Galilea, waarbij de moeder van Jezus aanwezig was. Jezus en zijn leerlingen waren eveneens op die bruiloft uitgenodigd” (Joh 2, 1-2). Uit die tekst lijkt te blijken dat Jezus en zijn leerlingen uitgenodigd waren samen met Maria, als het ware vanwege haar aanwezigheid op dat feest: de Zoon lijkt uitgenodigd vanwege de moeder. Het vervolg van die gebeurtenissen die verbonden zijn met die uitnodiging is bekend, dat “begin van de tekenen” die Jezus deed – het water veranderd in wijn – doet de evangelist zeggen: “Jezus “openbaarde zijn heerlijkheid en zijn leerlingen geloofden in Hem” (Jo 2, 11).

Maria is te Kana in Galilea aanwezig als *Moeder van Jezus* en draagt op veelbetekenende wijze bij tot dat “begin van de tekenen” die de messiaanse macht van haar Zoon openbaren: “Toen de wijn opraaakte zei de Moeder van Jezus tot Hem: 'Ze hebben geen wijn meer'. Jezus zei tot haar: 'Vrouw, is dat soms uw zaak? Nog is mijn uur niet gekomen'” (Joh 2, 3-4). In het Evangelie van Johannes betekent dat “uur” het moment dat door de Vader is vastgesteld en waarop de Zoon zijn werk vervult en verheerlijkt moet worden (vgl. Joh 7, 30; 8, 20; 12, 23.27; 13, 1; 17, 1; 19, 27). Ook al lijkt het antwoord van Jezus aan zijn moeder te klinken als een weigering (vooral als men meer dan naar de vraag kijkt naar die besliste verklaring: “Nog is mijn uur niet gekomen”), toch wendt Maria zich tot de bedienden en zegt hun: “Doet maar wat Hij u zal zeggen” (Joh 2, 5). Dan beveelt Jezus de bedienden om de kruiken met water te vullen en het water wordt wijn, een betere wijn dan deze die eerst aan de gasten van het bruiloftsmaal aangeboden werd.

Bijlage 2

21 ... Welke diepe verstandhouding is er geweest tussen Jezus en zijn moeder? Hoe het mysterie van hun intieme geestelijke eenheid te peilen? Maar het feit is vanzelfsprekend. Het is zeker dat zich reeds in die gebeurtenis vrij duidelijk *de nieuwe dimensie*, de nieuwe zin van *het moederschap* van Maria aftekent. Dit heeft een betekenis die niet uitsluitend besloten ligt in de woorden van Jezus en in de verschillende episoden die door de synoptici worden weergegeven (Lc 11, 27-28 en Lc 8, 19-21);

Mt 12, 46-50; Mc 3, 31-35). In deze teksten wil Jezus vooral het moederschap dat voortvloeit uit het feit zelf van de geboorte stellen tegenover wat dit “moederschap” (zoals het “broeder zijn”) moet zijn in de dimensie van het Rijk Gods, in de heilbrengende uitstraling van het vaderschap van God. In de johanneïsche tekst tekent zich daarentegen in de beschrijving van de gebeurtenis van Kana af wat zich concreet manifesteert als dit nieuwe moederschap naar de geest en niet alleen naar het vlees, ofwel de zorg van Maria voor de mensen, naar wie zij toekomt in heel het wijde gamma van hun noden en behoeften.

Te Kana in Galilea toont zich slechts een concreet, schijnbaar en onbeduidend aspect van de menselijke behoefte (“Zij hebben geen wijn meer”). Maar het heeft symbolische waarde. Dat tegemoetkomen aan de noden van de mensen betekent tegelijk dat zij hen binnenleidt in de straal van de messiaanse zending en plaatst zich tussen haar Zoon en de mensen in de werkelijkheid van hun ontberingen, armoede en lijden. *Zij plaatst zich “midden tussen”, d.w.z. zij wordt middelaars, niet als een vreemdelinge maar in haar positie van moeder, zich ervan bewust dat zij als zodanig in staat is – zelfs “het recht heeft” – om de noden van de mensen aan de Zoon voor te leggen.* Haar middelaarschap heeft dus het karakter van een tussenkomst: Maria “komt tussenbeide” voor de mensen. En niet alleen dit; als moeder *verlangt zij ook dat de messiaanse macht van de Zoon zich openbaart* ofwel zijn heilsmacht die erop gericht is de mens te hulp te komen in zijn ongeluk, hem te bevrijden van het kwaad dat in verschillende vormen en graden zijn leven bezwaart. Juist zoals de profeet Jesaja voorspeld had van de Messias in de befaamde tekst waarop Jezus zich beroepen heeft ten overstaan van zijn stadsgenoten van Nazaret: “Om aan de armen de Blijde Boodschap te brengen, aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden dat zij zullen zien...” (zie Lc 4, 18).

Een ander wezenlijk element van deze moederlijke taak van Maria vindt men in de woorden die zij tot de bedienden gericht heeft: “Doet maar wat Hij u zeggen zal!”. De Moeder van Christus treedt op voor de mensen als *woordvoester van de wil van de Zoon*, als degene die de vereisten aangeeft waaraan voldaan moet worden, opdat de heilsmacht van de Messias zich kan openbaren. Dank zij de tussenkomst van Maria en de gehoorzaamheid van de bedienden begint Jezus te Kana “zijn uur”. Te Kana blijkt dat Maria *in Jezus gelooft*: haar geloof geeft aanleiding tot zijn eerste “teken” en draagt bij tot het opwekken van het geloof van de leerlingen.

22. Daarom kunnen we zeggen dat wij op deze bladzijde van het Evangelie van Johannes als het ware een eerste blijk vinden van de waarheid over de moederlijke zorg van Maria. Deze waarheid heeft ook uitdrukking gevonden *in de leer van het laatste concilie*. Het is belangrijk op te merken hoe de moederlijke taak van Maria daardoor belicht wordt in verband met het middelaarschap van Christus. Wij lezen er namelijk: “De moederlijke taak van Maria tegenover de mensen verduistert of vermindert op geen enkele wijze het enige middelaarschap van Christus, maar toont aan, hoe krachtig het is. Want ... één is de middelaar tussen God en de mensen, de mens Christus Jezus...! (1 Tim 2, 5)”. Deze taak vloeit volgens het welbehagen van God voort “uit de overvloed van de verdiensten van Christus, is gevestigd op zijn middelaarschap, is daarvan volkomen afhankelijk en put daaruit haar gehele kracht” (Vat. II Lumen gentium, nr. 60). Juist in deze zin biedt de gebeurtenis te Kana in Galilea ons *als het ware een vooraankondiging van het middelaarschap van Maria*, dat geheel op Christus is georiënteerd en gericht op de openbaring van zijn heilsmacht.

Uit de johanneïsche tekst blijkt dat het om een moederlijk middelaarschap gaat. Zoals het concilie verklaart: Maria “is onze moeder in de orde van de genade”. Dit moederschap in de orde van de genade is voortgekomen uit haar goddelijke moederschap, want omdat zij door beschikking van de goddelijke voorzienigheid moeder en voedster van de Verlosser was, is zij “op heel bijzondere wijze, vóór alle anderen, zijn edelmoedige gezellin en de nederige dienstmaagd des Heren” geworden en “heeft zij... aan het werk van de Heiland meegewerkt door haar gehoorzaamheid, haar geloof, haar

hoop, haar vurige liefde, om het bovennatuurlijke leven van de zielen te herstellen” LG nr. 61). En dit “*moederschap van Maria in het genadebestel* gaat zonder ophouden voort... tot aan de eeuwige voleinding van alle uitverkorenen” (LG nr. 62).

27 ... Maria hoort onverbrekkelijk bij het mysterie van Christus en ook, van het begin af, bij het mysterie van de Kerk, vanaf de dag van haar geboorte. Aan de basis van wat de Kerk vanaf het begin is, van wat zij voortdurend moet worden, van geslacht tot geslacht, te midden van alle volkeren der aarde, staat zij “die geloofd heeft dat tot vervulling zal komen wat haar vanwege de Heer is gezegd” (Lc 1, 45). Juist dit geloof van Maria dat het begin betekent van het nieuwe altijddurende Verbond van God met de mensheid in Jezus Christus, dit heldhaftige *geloof “gaat” het apostolische getuigenis van de Kerk “voor”* en blijft in het hart van de Kerk, verborgen als een speciale erfenis van Gods openbaring. Allen die van geslacht tot geslacht het apostolische getuigenis van de Kerk aanvaarden en deelhebben aan die mysterieuze erfenis *nemen in zekere zin deel aan het geloof van Maria*.

Bijlage 3

38. De Kerk weet en leert met Sint Paulus dat wij *één middelaar* hebben: “Want God is één, één is ook de middelaar tussen God en de mensen, de mens Christus Jezus, die zich als losprijs voor allen gegeven heeft” (1 Tim 2, 5-6). “Welnu, de moederlijke taak van Maria tegenover de mensen verduistert of vermindert op geen enkele wijze dat enig middelaarschap van Christus maar toont aan, hoe krachtig het is” (LG, nr. 60). Het is bemiddeling in Christus.

De Kerk weet en leert dat “*elke heilsinvloed van de Heilige Maagd* op de mensen ontstaat... uit welbehagen van God, voortvloeit uit *de overvloed van de verdiensten van Christus*, op zijn middelaarschap is gevestigd, daarvan volkomen afhankelijk is en daaruit haar gehele kracht put; de onmiddellijke vereniging van de gelovigen met Christus geenszins belemmert, maar juist bevordert” (LG, nr. 60).

... De leer van het tweede Vaticaans Concilie houdt deze waarheid over het middelaarschap van Maria voor als *deelname aan deze enige bron die het middelaarschap van Christus zelf is*. Wij lezen namelijk: “De Kerk belijdt zonder aarzelen deze ondergeschikte taak van Maria; voortdurend ervaart zij deze en zij drukt ze de gelovigen op het hart, opdat zij, door deze moederlijke bescherming geholpen, zich inniger aan de Middelaar en Verlosser zou hechten” (LG, nr. 62). Deze taak is tegelijk *speciaal en uitzonderlijk*. Zij vloeit voort uit haar goddelijk moederschap en kan slechts op grond van de volledige waarheid over dit moederschap in geloof begrepen en beleefd worden. Omdat Maria door goddelijke uitverkiezing de Moeder is van de Zoon die één in wezen is met de Vader, en “edelmoedige gezellin” in het werk van de verlossing, “is zij onze moeder in de orde van de genade” (LG, nr. 61). Deze taak vormt een reëel aspect van haar tegenwoordigheid in het heilsmysterie van Christus en de Kerk.

39 ... Het moederschap van Maria, tot in het diepst waarvan de bruidshouding van de “dienstmaagd des Heren” is doordrongen, vormt de eerste en fundamentele dimensie van het middelaarschap dat de Kerk met betrekking tot haar belijdt en verkondigt (LG nr. 62) en dat zij voortdurend “aanbeveelt aan de liefde van de gelovigen”, daar zij er veel vertrouwen in stelt. Men moet immers erkennen dat God zelf, de eeuwige Vader, zich als eerste heeft toevertrouwd aan *de Maagd van Nazaret*, toen Hij haar zijn eigen Zoon gaf in het mysterie van de menswording.

... Daarom is Maria niet alleen de “moeder en voedster” van de Mensenzoon geworden, maar ook “op heel bijzondere wijze de edelmoedige gezellin (LG, nr. 61) van de Messias en Verlosser.

43. ... Men kan zeggen dat de Kerk ook van Maria haar eigen moederschap leert. Zij herkent het moederlijke aspect van haar roeping dat wezenlijk verbonden is met haar sacramentele natuur, terwijl zij “de verborgen heiligheid van Maria beschouwt, haar liefde navolgt en de wil van de Vader getrouw volbrengt” (LG, nr. 64). Als de Kerk teken en instrument van de innige vereniging met God is, dan is zij dit vanwege haar moederschap: omdat zij door de levenwekkende Geest zonen en dochters van de mensenfamilie “voortbrengt” voor een nieuw leven in Christus; omdat de Kerk zo ten dienste blijft staan van het mysterie van *de aanneming tot kinderen door de genade*, zoals Maria ten dienste staat van *het mysterie van de menswording*.